

Sagetes didàctiques en català

Un recull d'activitats de llengua i literatura per a secundària

Autoria: Joan Marc Ramos Sabaté

Departament d'Educació Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona

Juny 2020 (3a versió ampliada)

Índex de la publicació

[Índex de la publicació](#)

[Presentació del buirac didàctic](#)

[Sageta 1: Control d'ortografia](#)

[Sageta 2: 50 anys sense Víctor Català](#)

[Sageta 3: Control autoreflexiu de llengua](#)

[Sageta 4: Fitxa d'autoavaluació de la llibreta](#)

[Sageta 5: Examen Organitzem la documentació](#)

[Sageta 6: Exercici de reescriptura](#)

[Sageta 7: Control literatura medieval](#)

[Sageta 8: Reescriu a l'estil caldersià](#)

[Sageta 9: Portafolis de reescriptura](#)

[Sageta 10: Control sobre el text descriptiu](#)

[Sageta 11: Control final ESO Gramàtica](#)

[Sageta 12: Control final de coneixements lingüístics 3r d'ESO](#)

[Sageta 13: Els donuts](#)

[Sageta 14: Els pronoms febles](#)

[Sageta 15: Reflexió ortogràfica](#)

[Sageta 16: Portafolis ortogràfic](#)

[Sageta X: Títol](#)

Presentació del buirac didàctic

Tinc la certesa absoluta que el gran mal de la formació contínua del professorat és l'isolament. No soc gaire amant d'aquests nous invents basats en finestral, sofàs o murs oberts als centres educatius, però sí que crec que les aules haurien d'estar una mica més obertes. Concretament, crec que s'hauria de fomentar que els professors entrem a les classes dels companys per aprendre, per comparar, per discutir, per comentar la jugada i, com li va passar fa uns anys a una companya, per desdramatitzar: *a tu també et parlen els alumnes?* Efectivament, els alumnes parlen a la meua classe, sobretot quan no els ho demano.

Aprendre dels que fan el mateix ofici que tu sembla una obvietat tan espaterrant que fa mal i tot escriure-la, però... en quants centres es fa d'una manera més o menys sistemàtica i organitzada? Segur que, els que ho han impulsat, n'estan traient uns resultats excel·lents.

Mentre he estat a les aules, mai he tingut cap problema per obrir les meves sessions a qui hagi volgut venir. No han estat gaires...però per mi no ha quedat. I no perquè em cregui un model a seguir, sinó perquè tinc clar que tots tenim coses a oferir en l'exercici del nostre ofici. Tenim inculcat en l'inconscient que, quan algú ens observa, ens jutjarà i ens avaluarà... mentre que jo soc més partidari del contrast d'opinions i de la construcció compartida de l'aventura d'ensenyar.

Aquest enfocament de la meua professió és la que m'ha dut des de fa molts anys a compartir alguns dels meus treballs i a ensenyar algunes de les feines dels meus alumnes. He estat criticat i lloat a la vegada per aquesta postura, però ja sabem que "qui no arrisca, no pisca".

A la xarxa disposeu de diversos espais on trobareu algunes d'aquestes feines, bàsicament el resultat de projectes i de seqüències didàctiques. També hi ha exercicis dispersos en alguns blogs i és que, realment, al capdavant, els espais digitals es multipliquen i un va perdent el fil de tot plegat. I també queden molts treballs en les carpetes de l'ordinador i en les que s'acumulen als arxivadors.

En les meves classes per a futurs professors de llengua i literatura, solc portar exercicis, exàmens i treballs que he fet servir en el meu dia a dia i, moltes vegades, els alumnes m'han demanat de quedar-se'ls o de fotografiar-los. Aquesta publicació sorgeix d'aquesta circumstància. Una de les meves sessions, la que dedico a l'ensenyament de la llengua, acaba amb un *mercat d'activitats*: penjo deu o dotze d'aquests exercicis pels suros i els alumnes s'aixequen, remenen, i cada grup se'n pot quedar un, sempre que el comenti als seus companys. Enguany, mentre estàvem en aquesta tessitura, un dels eixerits de la classe estava tramitant pel grup de Whatsapp que algú es quedés el bloc sencer, que l'*escanegés* i que el compartís al grup.

Si aquests futurs professors creien que tot aquest paperam els podia ajudar, què més puc demanar? Simplement els vaig pregar que em deixessin endreçar i situar una mica cada activitat i *Sagetes didàctiques en català* n'és el resultat. De fet, no acostumo a reaprofitar els exàmens i els exercicis que creo, normalment els faig de bell nou o n'adapto d'anteriors. I aquesta és exactament la filosofia de les *Sagetes Didàctiques en Català*: són punts de partida llançats a la xarxa per si algú els pot perfilar i adaptar al seu context. No crec que

puguin ser aplicats tal com els trobareu perquè vosaltres no sou jo i el vostre context no és el context en què van ser creats.

I per què Sagetes didàctiques? Veureu que moltes d'aquestes activitats van relacionades amb el concepte *examen*, un concepte menystingut en molta literatura didàctica però molt eficaç en les aules. De fet, tinc la convicció que un bon examen és un exercici competencial de primer ordre perquè pot obligar a mobilitzar tot el que l'alumnat ha après en un repte amb un límit temporal determinat. Òbviament, no em refereixo a exàmens declaratius dirigits a restituir sabers, sinó a aquells exercicis que desconcerten l'alumnat, l'obliguen a resituar-se i, després, comencen a actuar.

El que més em satisfà d'un examen és veure la cara de neguit dels meus alumnes els minuts següents a acollir la consigna, justament perquè allò que els demano els obliga a pensar, a integrar coses, a arriscar, a gestionar el desconcert, el dubte. Minuts després agafen el paper i el bolígraf, planifiquen, s'hi posen i creen. Poden ser exàmens "rars" i imprevisibles, però només hi ha una cosa previsible: si s'han preparat la matèria, se'n surten. I després de la ferida de la sageta, com passa amb les que llança en Cupido, molts han aconseguit anar més enllà del que creien. Quan això passa, crec honestament que ens n'hem sortit. Ja sé que algunes teories pedagògiques ensucrades protegeixen l'alumnat de tota mena de patiment. Ho sento, tot el que he après ha estat després d'un llarg esforç i una mica de patiment intel·lectual. I no es tracta de maltractar ningú: fins i tot els alumnes a qui més els costa mereixen que se'ls posi davant d'aquesta mena de situacions d'aprenentatge perquè un examen és, abans que res, una situació d'aprenentatge. Després en podem extreure una qualificació, però això, personalment, m'amoïna menys.

No tot el que trobareu són exàmens, per això faré una breu presentació de cada Sageta amb els elements següents:

- Número de Sageta i Títol
- Curs en el qual es va fer l'activitat
- Competències que contribueix a desenvolupar (dins del marc ESO)
- Descripció del context
- Continguts centrals
- Esforç metacognitiu de l'alumnat (*escala d'una a cinc estrelles*)
- Nivell de satisfacció personal amb la sageta (*escala d'una a cinc estrelles*)

Dues idees finals. La primera és que no incloc bibliografia de manera conscient perquè en la creació d'aquestes activitats hi ha molts dels referents que he llegit però, sobretot, la intuïció professional. I la segona: aniré penjant les sagetes progressivament a mesura que disposi de temps i sense un ordre preconcebut. A veure si no prenem mal...

Joan Marc Ramos Sabaté
El Masnou (novembre de 2019)

Sageta 1: Control d'ortografia

Curs:	1r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.	
Descripció del context: El control s'assembla molt als controls habituals d'ortografia però té la pretensió que l'alumnat relacioni les regles i la norma amb els exemples concrets. S'avalua d'aquesta manera perquè s'ha desenvolupat una unitat didàctica sobre ortografia basada en els materials del Projecte Eines (editorial Castellnou), que centren l'ensenyament aprenentatge de l'ortografia a partir de la reflexió sobre casos i la metacognició de les regles. L'activitat és parcialment modelitzada (en l'exercici 2) i inclou un petit to de diàleg, fins i tot humorístic, amb l'alumnat.	
Continguts centrals: La noció de norma, regla i excepció ortogràfica i la idea de previsibilitat en l'escriptura d'una paraula. Les regles ortogràfiques.	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

LLENGUA I LITERATURA CATALANES 1r d'ESO

Control ortografia (2n trimestre)

Nom i cognoms:

Curs:

1. Llegeix el microrelat següent i completa els 10 espais amb una A o una E[0,5 punts].

Mecànica de les llegendes

Quan Sant Jordi es disposav.... a clavar la llança, el dr....c va rostir-lo d'una fl....marada rutinària i desganad.... Fa de mal explicar, però va anar així.

Els testimonis haviem pronosticat una luita més equilibrada i estàv....m decebuts. Ningú no comptava amb aquella incineració tan rotunda! Sovint als humans ens costa assumir la realitat i ens refugiem en la f....ntasia. Per això vam afanyar-nos a difondre una versió més èpica del succés: després d'un combat af....rissat, l'audaç cav....ller v....ncia la bèstia. L'afegitó de la rosa va aportar una oportuna pinzellada poètica. Sembl.... que, quarnida així, la història ha fet fortuna.

Jordi Masó Rahola

2. Tots els mots que has completat menys un es poden resoldre a través de l'aplicació de **regles** referides a la a i la e. Explica quines són en cada cas [1 punt]:

- *disposav....* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *dr....c* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *fl....marada* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *desganad....* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *estàv....m* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *f....ntasia* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *af....rissat* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *cav....ller* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *v....ncia* s'escriu amb una (a/e) perquè...
- *sembla....* s'escriu amb una (a/e) perquè...

3a. Defineix què és un **dígraf**[0,25 punts]:

3b. Posa cinc exemples de dígrafs extrets del text[0,5 punts].

4a. Busca en el text dues paraules que tinguin el mateix so consonàntic representat per dues grafies diferents, copia-les i encercla les grafies que sonen igual[0,3 punts].

4b. Fàcil, oi? Doncs busca'n dues més que tinguin un altre so consonàntic representat de dues maneres diferents, copia-les i encercla les grafies (o grups de grafies que sonen igual) [0,3 punts].

4c. I ara, anem per nota: busca'n una tercera parella amb les mateixes condicions. [0,4 punts]

5. Escriu, ATENTAMENT I SEPARADES PER SÍL-LABES, les paraules que apareixen subratllades al text a la columna que correspongui[1 punt]:

paraules planes	paraules sordes	paraules esdrúixoles	paraules agudes

6. Molt bé, si no t'has equivocat, et serà molt fàcil explicar-me què és un **hiat** i què és un **diftong** i posar-me un exemple de cada de les de l'exercici anterior, oi? Doncs fes-ho! [0,5 punts]

7. Escriu les regles d'accentuació de les paraules polisíl·labes. [1 punt]

8. Fantàstic, ets una figura de l'ortografia, si saps les regles, no tindràs cap problema a explicar per què s'accentuen gràficament cada una d'aquestes paraules[0,5 punts]:

- però s'accentua perquè és

- *haviem*

- *més*

- *poètica*

- *succés*

9. I per dir la regla que impedeix accentuar aquestes cinc[0,5 punts]:

- *Jordi* no s'accentua perquè...

- *explicar*

- *realitat*

- *va*

- *refugiem*

10a. I ara aprofita per lluir-te. Accentua els adverbis que hagin de portar accent gràfic [0,25 punts]:

rapidament

amablement

sincerament

bonament

audaçment

histericament

contràriament

ortogràficament

10b. Has posat quatre accents? Bé! Tots oberts? Encara millor... Explica quina regla has aplicat en aquests casos[0,5 punts]:

11. Escriu la primera i la segona persona del present d'indicatiu dels verbs següents[1 punt]:

- TANCAR:	- GATEJAR
- ENGEGAR:	- LLANÇAR:
- MENJAR:	- TACAR
- VENJAR:	- ADEQUAR
- ABRAÇAR:	- CAÇAR

12. I, per acabar i descansar en pau, torna a llegir el text (bo, oi?) i busca-hi tres grafies diferents que no representin cap so en les paraules on apareixen. Copia-les a continuació i fes una oració intel·ligent on apareguin[1 punt].

13. Ah, que havies estudiat més? Quins genis! Escriu les regles que hagis estudiat i que no hagis explicat en cap dels exercicis anteriors. [0,5 punts]

Sageta 2: 50 anys sense Víctor Català

Curs:	4t ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'l. Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització Competència 1 (Àmbit personal i social). Prendre consciència d'un mateix i implicar-se en el procés de creixement personal Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge. Competència 4 (Àmbit personal i social). Participar a l'aula, al centre i a l'entorn de manera reflexiva i responsable	
Descripció del context: Aquesta activitat neix en el marc d'un projecte col·laboratiu amb l'àrea de Visual i Plàstica a l'INS Premià de Mar, en la qual es treballa el retrat d'una persona gran. Tot i que el retrat pot aparèixer en diversos nivells educatius, aquesta activitat està pensada per a un quart d'ESO, d'aquí les activitats de reflexió metalingüística associades a la reflexió sobre les característiques textuais del gènere "retrat". S'hi han de destinar entre dues i tres sessions. Proposo fer la fitxa per parelles i fer-ne, a continuació, una discussió oral. Òbviament, l'activitat perd sentit si després no es demana als alumnes de redactar el seu propi retrat. El dia en què arriba el retrat, els alumnes han de fer una activitat de reflexió sobre el seu propi text (sageta 3). Es pot observar que l'activitat es guia a través dels números. Es podrien suprimir, però això allargaria el seu desenvolupament. Finalment, el professor observarà que hi ha una sèrie de pronoms destacats en groc. Es tracta d'un petit exercici per identificar els antecedents de cadascun dels pronoms.	
Continguts centrals: Les característiques textuais i lingüístiques del gènere retrat La comprensió de textos periodístics La cohesió textual: puntuació, díctics...	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	*****

50 anys sense Víctor Català: “He estat, i sóc, una gran observadora”

Presentació de Baltasar Porcel a Víctor Català en l'entrevista que li va fer per a la revista 'Serra d'Or' el 1965, poc abans que l'autora morís.

Víctor Català és un personatge sorprenent(1). A part dels seus llibres, d'ella només sabia que tenia ja 96 anys i que en feia un manat que no s'aixecava del llit: la imatge d'un ésser malaltís, acabat, llunyà. I res d'això (2). Català, o la senyora Caterina Albert, és una persona de veu i de gest d'una vivacitat total, aparentment incansable, simpàtica, de conversa animada i de cop de riulla a punt. Té la veu una mica ronca, i parla sil·labejant amb precisió. Cada paraula porta l'entonació adequada(3). El rictus de la boca, el moviment d'ulls i de mans, el bellugament facial, tot s'acoba a les modulacions de la veu, al que diu. Hom diria (4) que ha estat una actriu de caràcter ferm, d'un control absolut de l'expressió pròpia i amb el coneixement i l'instint de conduir l'interès de l'auditori.

El rostre de l'escriptora(5), emmarcat per uns cabells escassos i lleugerament esbandits, d'una blancor grisenca, solcat per algunes arrugues gruixudes, és sagaç, despert, molt més jove que l'edat. Bé que (6) una mica esborrat pels anys, em recorda tot d'una un autoretrat de Caterina Albert a 30 anys -fou una pintora i dibuixant notable- que la representa bruna, amb cabell abundant i negre i també amb una fuga d'esbandiment, ulls grossos i obscurs de mirada fixa, boca ben cal·ligrafiada, cara ampla i del línies acusades: una bellesa d'alè romàntic, si no fos per la seva duresa. Una pintura, aquesta, potser amb regust de Delacroix, i que revela una dona segura de si mateixa, d'un caràcter amb zones misterioses, de voluntat ferrenya, d'una activitat interior fonda, bullent. Ara Víctor Català no deixa endevinar res d'això al seu rostre, potser a causa de l'edat, però jo diria que també a conseqüència d'un constant autodomini. (7)

ENTREVISTA (eliminada d'aquest text)

He sortit una mica perplex de l'entrevista. Penso si no l'envolta un fenomen semblant al del contrallum, que dificulta de veure-la amb precisió i col·loca la seva persona dins un clarobscur atapeït d'interès. La conversa, les seves manifestacions orals, són d'una simplicitat i d'una humilitat realment explícites, enarborades sense possibilitat de palinòdia[*En l'antiguitat, poema en què hom es retracta de quelcom dit en un poema anterior.*]. Ara bé: aquest autoanorreament ens presenta una imatge de l'escriptora que tendeix a la infantilització pastoril, o al posat de la damisel·la victoriana, i ho fa volgudament, recolzant-se en la minimització personal i literària. I això té molt poc a veure, crec, amb el retrat que he intentat de fer al principi d'aquest paper, amb la figura real de Caterina Albert: (8) l'energia i la seguretat que se li endevinen en el gest, que li traspua; la constància i el treball que ha necessitat tot al llarg de tres quarts de segle per a crear una obra sòlida i fer-se una fama inqüestionable; el llenguatge estudiat, la narrativa perspicaç, plena de suggeriments; la temàtica i els personatges de doble fons, sovint brutals i aberrants... ¿On és realment la personalitat de Víctor Català? (9)[...]

*Descripció de Víctor Català escrita per Baltasar Porcel [Font: Diari ARA 30/1/2016]
Activitat creada a l'INS Premià de Mar per Joan Marc Ramos: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/>*

ANÀLISI D'UN TEXT DESCRIPTIU: EL RETRAT D'UNA PERSONA GRAN

(1) a. Copieu l'enquadrament inicial de la descripció.

b. Quin tipus d'oració s'ha utilitzat?

c. Es tracta d'una oració objectiva o subjectiva. Justifiqueu la resposta.

d. Utilitza un enquadrament extens o sintètic? Es pot considerar un resum del text?

(2) L'expressió "I res d'això" marca un contrast entre les expectatives de Baltasar Porcel abans de l'entrevista i el que troba.

a. Completeu la taula amb les informacions concretes, extretes del text, que marquen aquesta oposició:

Expectatives prèvies	Impressions posteriors a l'entrevista

b. Quin recurs propi de la descripció fa servir Porcel en aquests fragments?

c. Proposa una expressió alternativa a "I res d'això", que mantingui el significat del fragment.

(3) L'entrevistador mostra una gran capacitat d'observació dels **petits detalls**.

a. Anota tot el que escriu fent referència a la veu i la manera de parlar de Víctor de Català:

b. Subratlla el subjecte del verb destacat en negreta i justifica la tria amb raons gramaticals:

El rictus de la boca, el moviment d'ulls i de mans, el bellugament facial, tot **s'acobla** a les modulacions de la veu, al que diu.

Descripció de Víctor Català escrita per Baltasar Porcel [Font: Diari ARA 30/1/2016]

Activitat creada a l'INS Premià de Mar per Joan Marc Ramos: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/>

ANÀLISI D'UN TEXT DESCRIPTIU: EL RETRAT D'UNA PERSONA GRAN

- c. Quina funció gramatical realitza el fragment "a les modulacions de la veu, al que diu"?
- d. Reescriu l'oració anterior substituint "a les modulacions de la veu, al que diu" pel pronom que correspongui.
- e. Per què creieu que Porcel utilitza de manera tan reiterada la **duplicació d'idees** i les **enumeracions**?

(4) L'oració "Hom diria..." marca el **salt** de les observacions reals de Porcel al món de les suposicions.

- a. Quin tipus de paraula és "hom"? Quina sensació transmet el seu ús?
- b. En quin temps verbal apareix el verb "dir"? Per què s'utilitza precisament aquest temps?
- c. Per què creieu que l'autor aporta aquesta mena d'informació a la descripció? Us sembla lícit que ho faci? Justifiqueu la resposta.

(5) Observa la construcció gramatical que inicia el segon paràgraf, que ens sembla recordar l'obra d'un dibuixant i analitza:

- a. Quin és el predicat de "El rostre de l'escriptora"?
- b. Quin tipus de sintagma és i quina funció gramatical fa "emmarcat per uns cabells escassos i lleugerament esbandits"?
- c. Quin tipus de sintagma és i quina funció gramatical fa "d'una blancor grisenca"?

Descripció de Víctor Català escrita per Baltasar Porcel [Font: Diari ARA 30/1/2016]
Activitat creada a l'INS Premià de Mar per Joan Marc Ramos: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/>

ANÀLISI D'UN TEXT DESCRIPTIU: EL RETRAT D'UNA PERSONA GRAN

d. Quin tipus de sintagma és i quina funció gramatical fa "solcat per algunes arrugues gruixudes"?

(6) En la següent oració del text hi ha un **salt al passat**.

a. Proposeu una expressió alternativa a la locució conjuntiva "Bé que":

b. Quin contrast hi ha entre el retrat que evoca Porcel i la realitat que troba?

c. Per què creieu que aporta aquesta informació de Caterina Albert quan tenia 30 anys?

d. Amb quina paraula torna a la realitat?

(7) Copieu un parell d'idees del segon paràgraf on s'expressin les **opinions** de la persona que fa el retrat:

(8) El text acaba amb una mena de **conclusió** sobre la imatge que s'ha endut Baltasar Porcel sobre "la figura real de Caterina Albert". Fixa't en la puntuació i respon:

- l'energia i la seguretat que se li endevinen en el gest, que li traspua;
- la constància i el treball que ha necessitat tot al llarg de tres quarts de segle per a crear una obra sòlida i fer-se una fama inqüestionable;
- el llenguatge estudiat, la narrativa perspicaç, plena de suggeriments;
- la temàtica i els personatges de doble fons, sovint brutals i aberrants...

a. Quina funció fan els punts i coma?

b. Totes les comes del fragment fan la mateixa funció? Justifiqueu la resposta.

c. Subratlleu els substantius que indiquen el tema de cada element d'aquesta enumeració. Es pot dir que resumeixen la manera de ser de la persona descrita?

(9) a. Copieu l'**enquadrament final** de la descripció?

Descripció de Víctor Català escrita per Baltasar Porcel [Font: Diari ARA 30/1/2016]
Activitat creada a l'INS Premià de Mar per Joan Marc Ramos: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/>

ANÀLISI D'UN TEXT DESCRIPTIU: EL RETRAT D'UNA PERSONA GRAN

b. Quin tipus d'oració és? Com s'anomena aquest recurs estilístic?

c. Què transmet Porcel amb aquest final?

(10) En una descripció s'ha de fer **referència** de manera constant a la persona descrita, d'aquí que calgui preparar diverses expressions per indicar que ens referim a aquesta persona. S'han subratllat aquestes expressions al text. Copia-les en la graella següent:

Noms propis	Noms comuns i SN	Pronoms febles	Pronoms forts

EN SÍNTESI

Per fer la descripció del vostre personatge, heu de procurar tenir en compte els recursos apresos:

- Tingueu en compte l'**estructura** *enquadrament inicial, trajecte, enquadrament final*
- Fixeu-vos molt en la **redacció dels dos enquadraments**, per tal que es mostri una **progressió** en el text.
- Potencieu l'**adjectivació** específica.
- Procureu acostar-vos als **detalls**.
- Utilitzeu **enumeracions i duplicacions** (repetició d'un mateix element expressat amb dos expressions força properes).
- Penseu d'enriquir el text amb diversos "**salts**" fora de la realitat: salts al passat, suposicions, comparacions amb d'altres persones, la vostra pròpia experiència... La gràcia d'aquests salts és que estiguin **motivats** per algun element que hàgiu observat. Els podeu remarcar amb verbs com *revelar, indicar, mostrar, denotar, traspuar...*
- Treballeu amb els **elements de referència** (noms, SN, pronoms...) per diversificar el text.
- I, com sempre vetlleu per la distribució en **paràgrafs, la puntuació i l'ortografia**.

Descripció de Víctor Català escrita per Baltasar Porcel [Font: Diari ARA 30/1/2016]
Activitat creada a l'INS Premià de Mar per Joan Marc Ramos: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/>

Sageta 3: Control autoreflexiu de llengua

Curs:	4t ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.	
Descripció del context: Aquesta activitat és posterior a la Sageta 2. Un cop els alumnes han treballat el retrat, n'han de fer un d'un avi o àvia seguint les consignes especificades al final de la sageta 2. El dia convingut per al lliurament de la descripció, els alumnes la porten a classe i reben aquest control. Cada alumne ha de treballar sobre el seu propi text i fer-ne una anàlisi i una revisió exhaustiva a partir de les activitats que es proposen. Hi ha un seguit d'activitats que cerquen que l'alumnat es fixi en la composició del text i, a partir d'aquí, prenguin decisions sobre la seva millora abans que hi intervingui el professor. D'altres proposen activitats de densificació, com la que fa referència a les locucions llatines (prèviament treballades a classe). N'hi ha un bon nombre que volen fomentar la capacitat de reflexió gramatical de l'alumnat a partir d'un text real escrit per ell mateix. Cal preveure més d'una sessió per a l'exercici complet. L'alumnat té la possibilitat de millorar el text un cop ha acabat el control.	
Continguts centrals: Les característiques del text descriptiu de persones La revisió i densificació de textos L'oració simple Els connectors Locucions llatines	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

CONTROL AUTOREFLEXIU DE LLENGUA 4t ESO

Nom i cognoms:

Qualificació:/24 →

Copia el títol de la redacció i explica quin efecte has volgut aconseguir en fer-lo servir.	1

Copia l' enquadrament inicial i l' enquadrament final de la descripció. A continuació, explica en quins matisos progressa el text des del principi fins al final.		1
Enicial		
EFinal		
Justificació		

Busca un fragment del text on descriguis algun element del personatge amb més d'un detall . Subratlla't i indica'l amb un 1. A continuació, reescriu el mateix fragment en el quadre següent afegint dos detalls més del mateix element.	2

Busca en el text els cinc adjectius més específics que hakis utilitzat. Copia'ls a sota al costat del nom al qual complementen.		
ADJECTIU	NOM	
		0,2
		0,2
		0,2
		0,2
		0,2

CONTROL AUTOREFLEXIU DE LLENGUA 4t ESO

Tria un dels moments del teu text en què hagis fet un salt des de la descripció a una altra dimensió (temporal, espacial, mental...)	
Copia'l a continuació.	1
Explica què volies aconseguir amb aquest salt.	1

Encercla en el text tots els noms, pronoms, SN i altres elements de referència que hagis fet servir per referir-te al protagonista de la descripció. A continuació, copia'ls aquí sota i, en majúscula , proposa'n, com a mínim, dos més.	2

Copia un fragment del text on hagis utilitzat un connector . A continuació, explica quin efecte volies aconseguir amb l'ús d'aquest connector. (En el cas que no n'hagis utilitzat cap, proposa algun punt del text on podria haver anat i explica per què no l'has escrit en la primera versió)	
Fragment	1
Justificació	1

Busca una oració on hagis escrit un Ci . Copia-la, completa, a continuació i fes-ne la substitució pronominal. (Si no en trobes cap, completa una oració del text amb un Ci)	
 	1

CONTROL AUTOREFLEXIU DE LLENGUA 4t ESO

Copia la primera oració simple del text i analitza-la sintàcticament.	2
Copia l'última oració composta del text . Reescriu-la de manera que sigui una oració simple i que tingui un significat el més semblant possible.	1

<p>Tria 3 de les locucions llatines que es proposen a continuació i decideix on podrien incloure's en la teva descripció.</p> <p>Copia en aquests quadres els fragments on les podries afegir, tot transformant el que sigui necessari.</p> <p style="text-align: center;">A PRIORI, DE FACTO, CARPE DIEM, ALTER EGO, RARA AVIS, MODUS OPERANDI, MOTU PROPRIO, STATUS</p>	
	1
	1
	1

CONTROL AUTOREFLEXIU DE LLENGUA 4t ESO

Busca el primer verb transitiu que trobis en el segon paràgraf del text i fes-lo servir per crear tres oracions, una on el CD sigui un SN definit, una on sigui un SN indefinit i una on el CD sigui una oració. Després, substitueix-les pronominalment.			
SN Def			1
SN Indef			1
OR			1

Busca en el text els següents usos de la coma i copia els fragments a continuació, de manera que quedi clar el seu bon ús.		
Enumeració		1
Incís enmig d'una oració		1
Incís a l'inici d'una oració		1

Sageta 4: Fitxa d'autoavaluació de la llibreta

Curs:	1r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 3 (Àmbit personal i social). Desenvolupar habilitats i actituds que permetin afrontar els reptes de l'aprenentatge al llarg de la vida.	
Descripció del context: Tenir els apunts i la llibreta d'activitats endreçats és responsabilitat del propi alumnat i, a més a més, és una tasca feixuga per al professor que sovint serveix de ben poc. Amb aquesta fitxa pretenem posar en evidència que el màxim responsable de l'aprenentatge és l'alumne i, per tant, s'ha d'autoavaluar. A més a més, es demana la conformitat de la família per compartir aquesta responsabilitat. El fet de donar una ponderació important a l'activitat fomenta que els alumnes se la prenguin seriosament. La fitxa es dona uns dies abans del control i es lliura el mateix dia. El professor només ha de revisar les anotacions de l'alumne, acceptar-les o matisar-les, i escriure la qualificació final. Hi ha alguna instrucció que busca la sorpresa per mantenir l'atenció de l'alumnat en la tasca.	
Continguts centrals: Aprendre a aprendre Responsabilitat de l'aprenent (continguts actitudinals)	
Esforç metacognitiu	**
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	***

Fitxa d'autoavaluació de la llibreta

Llengua Catalana i Literatura 1r d'ESO

Analitza la teva pròpia llibreta i encercla les respostes que et semblin adequades a cada criteri

Recorda que la llibreta val **2 punts del control**.

Criteris d'observació:					VALORACIÓ PROFESSOR
Porta el nom i cognom de l'alumne/a?	SÍ			NO	
Només conté activitats de llengua catalana i literatura?	SÍ			NO	
Cada unitat comença amb l'objectiu central?	Sí, i ben visible	Sí, però no es veu bé	En falta algun	No n'hi ha cap	
Conté totes les activitats?	Sí	En falten algunes	En falten moltes	N'hi ha molt poques	
Cada bloc d'exercicis té un títol?	Sí	La majoria	Algun	Cap	
Es respecten els marges?	Sí	Força	Poc	No	
Hi ha bona lletra?	Sí	Força	Poc	No	
Les activitats estan corregides?	Totes	La majoria	Algunes	Cap	
Hi ha la data de les activitats?	Sempre	Sovint	Algun cop	Mai	
Els meus pares han signat el full d'autoavaluació?	Sí			NO	
He fet la Fitxa d'autoavaluació a consciència i l'he enganxada al final de l'última unitat?	Sí	Força	Una mica	No	
Autovaloració global de la llibreta	Molt bé	Bé	Regular	Malament	

Sageta 5: Examen Organitzem la documentació

Curs:	Màster de Secundària (Didàctica de la Llengua i la Literatura)
Competències que contribueix a desenvolupar: Competències professionals. Competència 3. Desenvolupar estratègies de cerca i gestió de la informació per adquirir coneixement. Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística	
Descripció del context: En el marc del Màster de Secundària, els futurs professors han de llegir una sèrie d'articles o capítols de llibres per complementar la seva formació. A més a més, coincideix aquest període de lectura amb la primera estada de pràctiques, on poden observar diverses actuacions del professorat. Tenint en compte que una part de les lectures poden ser diferents segons els interessos dels alumnes, cal buscar un enunciat que serveixi per observar el seu nivell d'aprofitament de les lectures en un context flexible. Tenint en compte que el professor no coneix tots els contextos, avalua sobretot la coherència del que explica l'alumnat i com relaciona teoria i context.	
Continguts centrals: Didàctica de la Llengua i de la literatura	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

Màster de formació per a professors d'ensenyament secundari (especialitat llengua catalana i literatura)

Didàctica de la llengua i la literatura catalana a Secundària i Batxillerat

Tasca: Organitzem la documentació
Data de realització: 4 de desembre
Realització: individual
Cada estudiant haurà de llegir els dos articles obligatoris i dos més que podrà triar entre la llista que es presenta a continuació.
Suport: Paper.

CONSIGNA

Presenta un programa de reciclatge adreçat al(s) professor(s) de llengua i literatura del teu centre de pràctiques basat en les recomanacions extretes de les lectures que has realitzat.

Elements obligatoris:

- a) El text ha de tenir al voltant de mil paraules.
- b) En una primera part, has de descriure la situació actual en el centre i els reptes que s'hauria de plantejar.
- c) A continuació, has de presentar un mínim de vuit idees clau dels articles, ordenades de més a menys important, de manera que n'hi hagi una de cada article.
- d) Has d'incorporar cinc cites literals: com a mínim, una de cada article.

□ CRITERIS DE QUALIFICACIÓ ORIENTATIUS:

	Molt 3	Força 2	Poc 1	Gens 0
Recull les idees principals dels articles.				
Utilitza un català normatiu.				
Té una extensió adequada a la consigna.				
Les idees estan ben cohesionades.				
El treball inclou les referències bibliogràfiques de l'article.				
Hi ha evidències de voluntat innovadora.				

1

¹Joan Marc Ramos Sabaté

Professor: Joan Marc Ramos

Curs 2018-2019

Sageta 6: Exercici de reescriptura

Curs:	1r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.	
Descripció del context: Es tracta de la primera activitat de reescriptura que els alumnes realitzen en començar l'etapa de l'ESO en l'àrea de llengua i literatura catalana. La primera seqüència didàctica del curs se centra en la descripció d'un espai proper, concretament el carrer o plaça on es viu. Els alumnes han acabat la seqüència escrivint la pròpia redacció i, un cop el professor la retorna, a partir dels errors més habituals, es treballa a classe aquesta fitxa de reescriptura. Com es pot veure, busca la densificació del text, potenciant recursos com l'adjectivació, la concentració d'idees en una mateixa oració, la riquesa lèxica... A més a més, l'activitat s'acompanya d'un compromís adreçat a les famílies, per donar transcendència a aquesta segona versió puix cal assegurar que els alumnes entenen que sempre que s'escriu, s'haurà de reescriure.	
Continguts centrals: Recursos per a la densificació de textos escrits: adjectivació, riquesa lèxica, supressió d'elements innecessaris...	
Esforç metacognitiu	***
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	*****

Benvolgudes famílies, com molt bé sabeu, escriure bé és molt important per a l'èxit escolar dels vostres fills. Una de les habilitats bàsiques per escriure bé és ser rigorós quan es reescriu. No es tracta només de "passar a net" sinó de **millorar el text** a partir de les indicacions que el professor dona de la primera versió.

La primera redacció d'enguany segueix la consigna de la pàgina 27 del llibre i comptabilitza com el control d'aquesta unitat. Després de la meva primera avaluació, a classe hem fet el següent:

- a. Hem **reflexionat** individualment sobre les errades que han fet.
- b. Han **copiat** unes frases si havien fet servir malament els verbs *olorar* i *escoltar* (tal com se'ls havia advertit).
- c. Hem fet els **exercicis de reescriptura** que apareixen a continuació, destinades a millorar la qualitat del text.

Us demano que vetlleu perquè els vostres fills revisin bé la seva descripció, procurant seguir les meves correccions i indicacions i el que han après en aquests exercicis.

Seria bo que us llegissin la redacció en veu alta abans de tornar-me-la a donar, de manera que s'adonessin de la importància de la puntuació.

Us agrairia que signéssiu aquest full per mostrar-me que l'heu llegit.

Atentament,

Joan Marc Ramos

A la segona versió de la meva descripció, he de millorar:

Exercicis de reescriptura

1-. Reescriu els fragments següents, tot sintetitzant tota la informació en una sola oració sense repeticions:

- a. El meu carrer es diu Sant Pere i el número on visc és el 36, visc en una casa.

- b. Seguint aquesta vorera, hi ha una escola que es diu Escola del Pilar.

2-. Amplia aquesta enumeració afegint un adjectiu a cada un dels noms:

Al meu carrer hi ha fanals, voreres, cotxes, cases, pas de vianants, contenidors...

3. Busca verbs alternatius per substituir la forma "hi ha" en les descripcions:

Hi ha arbres i gespa, on a vegades trobem algun regalet de gos, també **hi ha** una font que no funciona gaire bé perquè estan fent obres.

4. Busca alternatives per no repetir "el meu carrer":

El meu carrer és bastant estret i petit, ja que visc al costat del camp de futbol.
El meu carrer deriva d'un altre...

5. Reescriu tot fent servir els noms específics d'olors treballats a classe:

a. El meu carrer flaira molt a pàtxuli, una colònia que, per al meu gust, és bastant forta i no gaire agradable. Així mateix pots sentir.....a oli de motor,a menjar de la botiga ia marihuana al final del carrer.

b. Al meu carrer fa olor d'excrements de gossos, tabac i de fum de les obres del camp de futbol; l'olor de mar i olor de pa de la petita fleca del costat de casa.

Sageta 7: Control literatura medieval

Curs:	3r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 8. Produir textos orals de tipologia diversa amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística, emprant-hi els elements prosòdics i no verbals pertinents. Competència 10. Llegir obres i conèixer els autors i les autores i els períodes més significatius de la literatura catalana, la castellana i la universal. Competència 11. Expressar, oralment o per escrit, opinions raonades sobre obres literàries, tot identificant gèneres, i interpretant i valorant els recursos literaris dels textos.	
Descripció del context: Aquest examen arriba quan s'ha treballat un bon nombre d'autors i de textos medievals a tercer d'ESO. Queda clar que la transposició didàctica de la literatura medieval a 3r d'ESO és un repte colossal (i això que, dret a llei, s'hauria d'impartir a 2n d'ESO!). Em vaig plantejar diversos reptes professionals. El primer era indefugible: poc o molt, havíem de llegir aquests autors. Es va fer una selecció de fragments i es van llegir i comentar a classe. El segon és que s'havia de simplificar sense caricaturitzar els sabers. D'això ens en vàrem sortir a mitges, però la idea era aquesta. En la filosofia del control, hi ha la voluntat de centrar una sèrie de sabers mínims però sempre amb la idea de connectar-los amb els sabers previs de l'alumnat, les seves experiències culturals i diverses activitats que havíem realitzat al llarg del curs. Això en dificulta una mica la correcció però crec que és possible. A més, hi ha un <i>protocomentari</i> de text guiat en l'última pregunta. La voluntat és, també, que escriguin i que relacionin, entenent la intertextualitat com un element central de la formació literària.	
Continguts centrals: La literatura medieval: trobadors, Ramon Llull, Les cròniques, la literatura moral El comentari de textos literaris. La intertextualitat.	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

Nom i cognoms:

OPCIÓ A

1. Compara, en unes deu línies, el text que vas escriure per Nadal amb els textos que hem llegit a classe de literatura. Has d'explicar, en total, cinc semblances o diferències significatives [2 punts].
2. Explica, en unes deu línies, les característiques principals de les cançons on apareixia l'amor cortès. A continuació, valora si la teva concepció de l'amor s'assembla o no a la dels trobadors [1,5 punts].
3. Justifica, en unes deu línies, l'afirmació "Llull és gran, molt gran"[2 punts].
4. Exposa les característiques principals de les quatre grans cròniques catalanes i valora quines d'aquestes característiques es van complir en la crònica que vas escriure al primer trimestre [1,5 punts].
5. Comenta el fragment següent seguint el següent procediment [3 punts]:
 - a) Indica qui era l'autor.
 - b) Explica breument el contingut del fragment.
 - c) Explica quina intenció tenia l'autor del text.
 - d) Indica quines característiques literàries del fragment són pròpies de l'obra d'aquest autor.

El primer grau de la mala vida és el tracte carnal amb homes i dones, que viuen aquest món carnalment, així com una bèstia desfermada, inclinades a la luxúria, a beure i menjar, a dormir i a ballar. Aquest primer grau de la mala vida, i aquestes persones, on van? Van al primer grau de l'infern. S'acosten al diable, en gran multitud, a l'ànima mesquina. Quan surt del cos, immediatament és agafada pels diables, la duen a l'infern i obren el calabós primer dels àngels dolents; i quan l'ànima veu aquella pena terrible, crida grans crits: Oh! I aquí he d'estar jo? Vegeu què els passa a tals persones.

Vicent Ferrer, *Sermons* (fragment adaptat)

Nom i cognoms:

OPCIÓ B

1. Explica, en unes deu línies, el concepte d'intertextualitat i il·lustra les teves explicacions a través de les informacions que apareixien a la teva constel·lació de lectures [2 punts].
2. Compara, en unes deu línies, les característiques de les cançons d'amor cavalleresques amb els sirventesos. A continuació, posa exemples de cançons actuals que s'assemblin a aquesta mena de textos literaris [2 punts].
3. Exposa, en unes deu línies, els aspectes més rellevants de la vida de Ramon Llull i la seva importància per a la literatura catalana [1,5 punts].
4. Raona per què apareix la literatura moral en llengua catalana a partir del segle XIV i indica quins van ser els seus autors principals [1,5 punt].
5. Comenta el fragment següent seguint el següent procediment [3 punts]:
 - a) Indica qui era l'autor.
 - b) Explica breument el contingut del fragment.
 - c) Explica quina intenció tenia l'autor del text.
 - d) Indica quines característiques literàries del fragment són pròpies de l'obra d'aquest autor.

La mata de jonc

I així és necessari que d'ara endavant el senyor rei Alfons [el Benigne], rei d'Aragó i de València i de Sardènia i comte de Barcelona i d'Urgell, fill de Jaume [Jaume II el Just] s'esforci i que hi faci molt de bé que ha tingut un mirall en el dit senyor rei, el seu pare.

I pot fer-se càrrec que ell és rei d'Aragó i de València i de Sardènia i de Còrsega i de Mallorca i de Sicília; que si ell ho vol, el regne de Mallorca és sota el seu comandament com ho és el regne d'Aragó i així mateix el regne de Sicília; que de tots ells és el cap i major. I mentre que a ell li plagui, que aquests regnes tinguin per cosa seva i pròpia i el senyor rei de Mallorca i el senyor rei de Sicília [1] siguin d'una voluntat i d'un voler, així com deuen ser poder fer-se compte que seran sobirans de tots els reis i prínceps del món tant de cristians com de sarraïns.

I si algú em demana "En Muntaner, quin és l'exemple de la mata de jonc?", jo li responc que la mata de jonc té aquella força que si tota la mata lligada amb una corda ben forta i tots junts la voleu arrencar us dic que deu homes

LLENGUA I LITERATURA CATALANES
3r d'ESO (3r Trimestre)

per més que tibir, no l'arrencaran ni encara amb més gent; i si lleveu la corda, de jonc en jonc la trencarà del tot un noi de vuit anys, que no en quedarà ni un sol jonc. I així seria d'aquests tres reis si entre ells hi havia divisió o discòrdia, cosa Déu no ho vulgui, tingueu en compte que uns veïns que pensarien consumir l'un amb l'altre. Cal que es guardin d'aquest pas: que mentre tots tres siguin d'una mateixa voluntat, no tement cap altre poder del món si no com us he dit abans, seran sempre senyors dels seus enemics

Ramon Muntaner: Crònica (fragment adaptat)

[1] El rei d'Aragó, en alguns períodes històrics, no era rei de Mallorca ni de Sicília, tot i que eren de la mateixa família, però tenia una mena de jerarquia sobre seu. D'aquí que en el poema es parli d'un rei (el d'Aragó) i de tres reis (el d'Aragó, el de Mallorca i el de Sicília)

Sageta 8: Reescriu a l'estil caldersià

Curs:	Internivells
<p>Competències que contribueix a desenvolupar:</p> <p>Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls</p> <p>Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'ls.</p> <p>Competència 4. Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa (receptor, intenció) i a partir de la generació d'idees i la seva organització</p> <p>Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística</p> <p>Competència 12. Escriure textos literaris per expressar realitats, ficcions i sentiments</p>	
<p>Descripció del context:</p> <p>El material que presentem forma part d'una seqüència didàctica d'escriptura literària en la qual només falta la part de contextualització. En línies generals, és un intent de crear una activitat d'avaluació de la comprensió lectora a partir de textos literaris per, després, proposar activitats d'escriptura literària.</p> <p>Si es planteja d'una manera autònoma, es pot posar el focus en l'avaluació certificativa mentre que si s'acompanya l'alumnat, ens centrarem en una avaluació formadora. La seqüència s'ha provat en els dos formats i havia de formar part del monogràfic que el Grup ARA va publicar a la Revista Articles, número 79, però al final vam donar prioritat a d'altres propostes per donar més varietat al número.</p>	
<p>Continguts centrals:</p> <p>L'escriptura literària</p> <p>El microrelat</p> <p>Les característiques del gènere narratiu</p>	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

Pere Calders (Barcelona 1912-1994) va ser un dels narradors en llengua catalana més destacats del s. XX. Va escriure des de ben jove i també es va guanyar la vida com a il·lustrador. A causa de la guerra civil, es va haver d'exiliar a Mèxic durant més de vint anys. Amb el retorn de la democràcia, la seva obra va ser reconeguda amb diversos premis, que valoren especialment l'originalitat dels seus contes i narracions breus en el sentit de fusionar fets fantàstics o absurds en arguments aparentment realistes.

FITXA DE TREBALL 1: Lectura

Llegeix els textos següents i escriu la resposta que et sembli correcta en cada cas. En alguns casos n'hauràs de triar una de les proposades i, en d'altres, l'hauràs d'escriure tu mateix:

Judici precipitat

Una vegada vaig rebre una flor roja, i no sabia si era una amenaça o el testimoni delicat d'una admiradora. Posats a triar, vaig quedar-me amb això darrer (perquè vaig més curt d'enamorades que d'enemics) i ja em feia tot de càlculs feliços a base d'entrevistes deliquescents, quan va trucar a la porta i aparegué un missatger d'aquests que van amb moto. El cor em va batejar de pressa. Però no: el noi em va dir que s'havia equivocat de pis i em va demanar que li tornés la flor.

1. Assenyala quina estructura correspon al text:

- a. Plantejament (1a oració), Nus (2a i 3a oració), Desenllaç (4a oració)
- b. Plantejament (1a oració), Nus (2a oració), Desenllaç (3a i 4a oració)
- c. Plantejament (1a i 2a oració), Nus (no n'hi ha), Desenllaç (3a i 4a oració)
- d. Plantejament (1a oració), Nus (2a, 3a i 4a oracions), Desenllaç (obert o el·líptic)

2. Quin dels nexes següents podria substituir el "Però" de "Però no: el noi em va dir que..."

- a. Que
- b. Finalment
- c. Doncs
- d. Per acabar

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

Altres dimensions

Per necessitats d'espai que devia enfrontar un arquitecte que ja descansa en pau, el rebedor de casa té forma de triangle. No hauria pensat mai en les Bermudes, de no ésser que en qüestió de pocs dies el rebedor va endrapar-se la tia Margarida i un cobrador de la mútua que era una bellíssima persona. No és pas per la molèstia, perquè ja se sap que les grans ciutats són incòmodes, però estic una mica nerviós. Ara, quan surto de casa, vaig d'esquitllentes, perquè el triangle em fa basarda.

9. Relaciona el significat de cada una de les expressions presents al text amb una de les que es proposen:

a- descansar en pau	1- reposar
b- endrapar	2- embolicar
c- anar d'esquitllentes	3- passar a quatre potes
d- fer basarda	4- estar mort
	5- esporuguir
	6- devorar
	7- passar vigilant
	8- apassionar

10. Copia una de les oracions del conte que tingui un marcat to irònic tot i que no sigui imprescindible per entendre globalment la història.

11. Quina relació hi ha entre el rebedor i les Bermudes?

- Els dos tenen forma triangular i hi desapareix gent misteriosament.
- Els dos han estat visitats per la Tia Margarida i el cobrador de la mútua.
- Els dos són creacions de l'arquitecte que descansa en pau.
- Els dos són espais de tranquil·litat.

12. Quin és el desenllaç del conte?

- El protagonista desapareixerà properament.
- És obert i incert.
- El protagonista va a denunciar els fets a la policia.
- És la conclusió de la història.

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

13. Escriu una oració que resumeixi la moralitat del conte, tot relacionant-la amb el títol, *Altres dimensions*.

La planeta

La tiradora de cartes (i també especialista en bola de cristall, segons els anuncis) va dir al client que trauria premi a la rifa.

Després de la fallada, el client va reclamar iradament perquè no havia tret.

- Quin número teníeu? -va preguntar-li la fetillera.

- Cap!

- I doncs? Com volíeu treure?

- Vós em va dir que tindria sort, i si la sort posa condicions, plego! A base de comprar números pot treure qualsevol!

Tenia raó, era indiscutible, i la dama endevinadora va tornar-li els diners de la consulta. La qual cosa, si es considera bé, ja era una confirmació dels seus auguris.

14. Quina d'aquestes paraules no es pot considerar sinònima de "fetillera"?

- a. bruixa
- b. boja
- c. vident
- d. maga

15. Quin recurs narratiu es fa servir entre el primer i segon paràgraf?

- a. Un sumari narratiu (un breu resum) dels fets principals.
- b. Una el·lipsi d'uns fets que se sobreentenen.
- c. Un canvi de narrador.
- d. Un *flash back*, una explicació de fets passats.

16. Per quin d'aquests nexes podríem substituir el "perquè" subratllat al text?

- a. per quina raó
- b. doncs
- c. ja que
- d. que

17. Justifica, en un parell d'oracions, per què el narrador considera que els auguris s'han confirmat?

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

18. Proposa un títol alternatiu a "La planeta" i justifica per què és més adient que el que ha escrit Pere Calders.

L'hora en punt

La mort es presentà quan no se l'esperava, i ell li digué que no li havia donat hora.

- És que l'hora la dono jo -va respondre-li la mort.

- No sempre, no sempre... -replicà ell-. Ara, per exemple, tinc l'agenda plena i a vós no us ve d'un dia. Però a mi sí. Telefoneu-me dimarts que ve, a quarts de cinc, i quedarem per una data.

- És irregular, no puc fer-ho. Va contra els reglaments -digué la gran senyora.

- Apa, bah! -es defensà ell, tot empenyent-la suaument cap a la porta.- Amb la feinada que teniu no em direu pas que depeneu d'un difunt puntual. En canvi, jo tinc compromisos inajornables.

I la mort se'n va anar amb la calavera entre les cames, sense saber-se'n avenir. No li havia passat mai.

19. Explica el significat d' "inajornables" i escriu dues paraules de la mateixa família.

20. A qui es refereix el narrador amb l'expressió "la gran senyora"?

21. L'arribada de la mort a casa del protagonista es pren, per part d'ell, com si fos una visita molt més quotidiana. Amb quina mena de visitant es compara? Justifica la resposta.

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

22. Quina frase feta amaga l'expressió "la calavera entre les cames"? Quin significat té l'expressió en el text?

23. Escriu una oració que resumeixi la moralitat del conte, tot relacionant-la amb el títol, *L'hora en punt*.

Balanç

Tot just quan estava a punt d'abastar la galleda, va fallar-li una cama i caigué al pou.

Mentre queia, va passar-li allò tan conegut de veure d'un cop d'ull tota la seva vida. I la va trobar llisa, igual i monòtona (dit sigui entre nosaltres), de manera que s'empassà l'aigua d'ofegar-se amb una exemplar resignació.

24. L'autor compara la paret del pou amb la vida del protagonista: "llisa, igual i monòtona". Escriu dos adjectius més que es poguessin afegir a aquesta llista sense canviar-ne el significat.

25. Segons el tòpic, què passa uns instants abans de morir?

- a. Que ens fem un cop molt fort.
- b. Que caiem en un pou, és a dir, que ens deprimim.
- c. Que demanem perdó per tots els nostres pecats.
- d. Que repassem mentalment tot el que hem viscut.

26. Quin d'aquests noms podria ser sinònim de "resignació"?

- a. acceptació.
- b. lluita

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

FITXA DE TREBALL 2: Després de la lectura

1. Aquest recull de contes presenta una sèrie de recursos narratius que cal conèixer. Alguns són típics dels contes breus i d'altres de l'obra de Pere Calders. Busca fragments concrets en els textos de cada una d'aquestes característiques i copia'ls a continuació:

a. El plantejament del conte és molt esquemàtic.

b. A vegades, el plantejament és *in media res*, és a dir, quan el conte comença, ja estan succeint els fets.

c. El fet que desencadena la història és versemblant (possible en el nostre món).

d. La reacció d'algun dels personatges a la situació plantejada és sorprenent i, fins i tot, absurda.

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

e. Alguns personatges porten la seva lògica a les últimes conseqüències, fet que resulta estrany en la nostra vida quotidiana.

f. El narrador fa comentaris irònics que no solen ser imprescindibles per a la comprensió de la història.

g. El desenllaç tanca la història.

h. El títol resulta imprescindible per entendre el text, tot i que no l'entendem fins que el conte està ben avançat.

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

FITXA DE TREBALL 3: Activitats d'expressió

A. Torna a llegir el conte "Judici precipitat". Escribeu una minifició que presenti un altre fet ben habitual que pugui tenir diverses interpretacions. Procura fer servir alguns dels recursos estilístics caldersians.

Judici precipitat

Una vegada vaig rebre una flor roja, i no sabia si era una amenaça o el testimoni delicat d'una admiradora. Posats a triar, vaig quedar-me amb això darrer (perquè vaig més curt d'enamorades que d'enemics) i ja em feia tot de càlculs feliços a base d'entrevistes deliquescents, quan va trucar a la porta i aparegué un missatger d'aquests que van amb moto. El cor em va batejar de pressa. Però no: el noi em va dir que s'havia equivocat de pis i em va demanar que li tornés la flor.

B. Torna a llegir el conte "L'hora en punt". Escribeu una minifició en la qual el protagonista reaccioni de manera sorprenent en una trobada amb algú amb qui s'ha d'actuar d'una manera determinada. Procura fer servir alguns dels recursos estilístics caldersians.

L'hora en punt

La mort es presentà quan no se l'esperava, i ell li digué que no li havia donat hora.

- És que l'hora la dono jo -va respondre-li la mort.

- No sempre, no sempre... -replicà ell-. Ara, per exemple, tinc l'agenda plena i a vós no us ve d'un dia. Però a mi sí. Telefoneu-me dimarts que ve, a quarts de cinc, i quedarem per una data.

- És irregular, no puc fer-ho. Va contra els reglaments -digué la gran senyora.

- Apa, bah! -es defensà ell, tot empenyent-la suaument cap a la porta.- Amb la feinada que teniu no em direu pas que depeneu d'un difunt puntual. En canvi, jo tinc compromisos inajornables.

I la mort se'n va anar amb la calavera entre les cames, sense saber-se'n avenir. No li havia passat mai.

Reescriu a l'estil caldersià

Joan Marc Ramos

Rúbrica d'avaluació:

Es presenten els fets imprescindibles per entendre el text.	Hi ha algun fet superflu a l'argument.	Hi ha diversos fets o detalls a l'argument que desvien l'atenció del microrelat.	L'argument és incoherent.
El fet fantàstic desencadena el nus de la història.	El fet fantàstic no afecta el nus de la història.	El fet fantàstic no aporta res a la història.	No hi ha cap fet fantàstic.
El narrador utilitza el sentit de l'humor en la presentació dels fets.	Hi ha algun element humorístic al text.	El text conté elements graciosos que no acaben de fer gràcia.	El text no presenta cap element humorístic.
El títol és breu i contribueix a la interpretació del relat.	El títol és llarg però contribueix a la interpretació del relat.	El títol no contribueix a la interpretació del relat.	No hi ha títol.
El vocabulari és precís i ric.	El vocabulari és precís però genèric.	S'utilitzen mots inconcrets en la presentació dels fets.	El vocabulari és pobre o inadequat.
El text respecta les convencions lingüístiques.	El text presenta entre 3 i 5 incorreccions.	El text presenta entre 6 i 8 incorreccions.	El text presenta més de 9 incorreccions.

Sageta 9: Portafolis de reescriptura

Curs:	Internivells
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal	
Descripció del context: L'ús de portafolis i reculls d'errades ha estat una constant en la meua acció didàctica i he de dir que no he triomfat gaire. De totes maneres, és possible que això sigui degut sobretot al caràcter poc sistemàtic del meu funcionament a classe. En principi, quan vaig fer servir aquest format, les correccions a les redaccions estaven marcades sense correcció i, sovint, amb les indicacions de quin tipus d'errada es tractava per orientar l'alumnat. Amb la segona versió del text, m'havien de donar aquest portafolis. Segurament la cosa hagués millorat si hagués fet l'activitat a classe, però caldria comprovar-ho. En tot cas, la reflexió sobre els propis errors sembla realment important i, potser, s'hauria de guiar una mica més.	
Continguts centrals: Ortografia Puntuació Les propietats textuais	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	**

Portafolis de reescriptura

En aquestes pàgines, has de recollir-hi una selecció de les **millores** (reparacions i variacions lliures) que realitzis en els teus textos en el moment de la reescriptura, **amb una explicació raonada** d'aquests canvis. Es tracta que, de cada activitat d'expressió escrita, en triïs aquelles millores que creguis que et seran més útils per a l'escriptura dels textos posteriors.

El procés que has de seguir és sempre el mateix:

1. Relaciona cada millora amb un dels tres blocs següents:

- a. Punt de vista de la PUNTUACIÓ
- b. Punt de vista de l'ORTOGRAFIA
- c. Punt de vista de l'EXPRESSIÓ (Inclou el lèxic)

2. Vés al portafolis i especifica:

- La **data** de l'activitat de reescriptura.

- La **descripció** de la millora que has efectuat indicant la paraula, oració o fragment mal escrits i, al costat, la seva escriptura correcta; o bé la versió inicial d'un fragment i, al costat, la versió final en el cas que hakis dut a terme una variació lliure.

- La **reflexió raonada** sobre el canvi. Has de tenir en compte que aquest canvi pot obeir a diversos factors i que, per tant, hauràs de consultar al diccionari, a la gramàtica o a qualsevol altre document.

ALUMNE/A:

CURS:

1. Punt de vista de la PUNTUACIÓ

Data	Descripció de la millora	Explicació raonada

2. Punt de vista de l'ORTOGRAFIA

Data	Descripció de la millora	Reflexió

3.Punt de vista de l'EXPRESSIÓ (i lèxic)

Data	Descripció	Reflexió

Sageta 10: Control sobre el text descriptiu

Curs:	1r ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls Competència 2. Reconèixer els gèneres de text, l'estructura i el seu format, i interpretar-ne els trets lèxics i morfosintàctics per comprendre'ls.	
Descripció del context: Ens trobem davant d'un control força habitual que només té la petita virtut de relacionar tot el que s'avalua amb un text del gènere discursiu que ha centrat la seqüència didàctica. S'ha treballat la descripció d'espais i de persones amb el suport del llibre de text de 1r d'ESO del Projecte Eines i s'ha fet una descripció. En el control es busca observar dos tipus d'evidències. Per una banda, si l'alumnat és capaç de comprendre el sentit del text. L'activitat del dibuix és especialment significativa perquè permet evidenciar si el lector ha entès les particularitats de l'espai. D'altra banda, avaluar si l'alumnat ha entès les característiques textuais i lingüístiques d'aquesta mena de textos. La primera part del control sol anar molt millor que la segona.	
Continguts centrals: La descripció d'espais i de persones. Els temps verbals.	
Esforç metacognitiu	***
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

LLENGUA I LITERATURA CATALANA 1r d'ESO
Control unitats 1 i 4

Nom i cognoms:

Curs: 1r ESO B

Qualificació: Control /8 + Llibreta /2:

Llegeix el text següent i respon les activitats que es proposen a continuació:

L'OBADIAH FORCAT

L'església estava envoltada d'un cementiri molt antic que feia tant de pendent que era impossible cavar una tomba sense que un costat fos molt més fondo que l'altre. Però els ocupants tenien sort perquè l'Obadiah Forcat, l'enterramorts, era un bon professional i feia el que calgués perquè el fons de les tombes quedés planer i els pobres difunts poguessin descansar en pau de panxa enlaire i no de costat. Quan hi havia un enterrament, els assistents no s'estaven quiets en tota l'estona, perquè havien d'anar canviant de peu per aguantar-se drets. Les úniques que estaven còmodes al cementiri eren les cabres salvatges que hi entraven de tant en tant, perquè elles sí que sabien mantenir l'equilibri en qualsevol pendent. Al cementiri s'hi devien trobar com a casa tenint en compte que l'herba era verda i espessa.

Seguit de molt a prop per en Ludlow, en Joe va travessar el portal rovellat del recinte de l'església i es va aturar a escoltar. El vent li va fer arribar el soroll rítmic dels cops de pala a terra i entre les làpides, pendent avall, van veure que l'Obadiah Forcat estava enfeinat cavant una tomba.

L'Obadiah va continuar treballant una bona estona abans no va adonar-se que tenia visita. Amb l'ajuda d'una petita escala de mà va sortir del clot amb penes i treballs i va clavar la pala amb molta força sobre el piló de terra excavada. La suor se li acumulava a les celles i quan es va fregar el front amb la mà, s'hi va deixar un rastre de terra negra. No era gens fàcil cavar un forat de dos metres de fondària en ple hivern.

En Joe el va saludar amb una encaixada de mà calorosa.

- L'he vist fa una estona davant de la meva botiga- li va dir.

- Ah, sí- va fer l'Obadiah amb posat malhumorat-, és el prestador. Doncs miri, ja li diré la veritat: jo no seré pas client de casa seva. No tinc gairebé res més que la roba que porto a sobre.

Va fer una mirada desconfiada a en Ludlow, que s'havia quedat una mica més enrere, al costat d'una làpida inclinada.

El llibre negre dels secrets de F.E. Higgins

INSTITUT PREMIÀ DE MAR

NOVEMBRE 2016

LLENGUA I LITERATURA CATALANA 1r d'ESO
Control unitats 1 i 4

1. Respon les preguntes següents [1,5 punts]:

- a. Per què era tan difícil cavar una tomba al cementiri?
- b. Com enterra els morts l'Obadiah Forcat?
- c. Què implica la forma del terreny per als qui assisteixen a l'enterrament?
- d. Quins animals visiten el cementiri? Què hi busquen?
- e. Qui visita l'Obadiah Forcat mentre cava la tomba?
- f. En quina estació de l'any es descriu l'acció de la lectura?
- g. Per què l'Obadiah Forcat té un rastre de terra negra a la cara?
- h. L'Obadiah Forcat està content de la visita que ha rebut? Justifica la resposta.

2. Encercla 10 adjectius del text. Copia'ls aquí sota i escriu (entre parèntesis) el nom al qual es refereixen. [1 punt]

Ex. envoltada (església)

1)	2)
3)	4)
5)	6)
7)	8)
9)	10)

3. L'Obadiah Forcat surt del clot "amb penes i treballs". [0,5 punts]

- a. Explica què vol dir aquesta expressió.
- b. Busca una altra expressió que es pugui considerar sinònima.

LLENGUA I LITERATURA CATALANA 1r d'ESO
Control unitats 1 i 4

4. Defineix les paraules següents, extretes del text [0,5 punts]:

a. planer:

b. rovellat:

c. làpides:

d. clot:

e. prestador:

5. Fes un dibuix de l'escena que presenta el text, on es representin els personatges i l'espai [1 punt].

6. Redacta un text on descriguis cinc sons i cinc olors que podries sentir si entressis al cementiri de la teva població, fent servir cinc noms de sons i cinc noms d'olor diferents. [1 punt]

Exemple del text: "li va fer arribar el soroll rítmic dels cops de pala a terra".

7. Copia l'enquadrament inicial de la descripció de l'espai que apareix al text. [0,5 punts]

LLENGUA I LITERATURA CATALANA 1r d'ESO

Control unitats 1 i 4

8. Observa el temps verbals del passat que apareixen al text i fes el que se't demana a continuació: [1 punt]

a) Copia dues oracions on el verb estigui en **imperfet d'indicatiu**.

1.

2.

b) Copia dues oracions on el verb estigui en **passat perifràstic**.

1.

2.

c) Reescriu les dues oracions de l'apartat *b* posant el verb en **passat simple**.

1.

2.

d) Hi ha alguna oració escrita en **perfet d'indicatiu**? En cas afirmatiu, copia-la:

9. Explica quines maneres o quins mitjans es podem fer servir per descriure una persona o personatge i exemplifica-les amb fragments del text, si és possible. [1 punt]

Ex. A través de les seves accions: "amb l'ajuda d'una petita escala de mà va sortir del clot amb penes i treballs"

Sageta 11: Control final ESO Gramàtica

Curs:	4t d'ESO
<p>Competències que contribueix a desenvolupar:</p> <p>Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.</p> <p>Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.</p> <p>Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.</p>	
<p>Descripció del context:</p> <p>Com indica el títol, aquest control es realitza al final de l'etapa de la secundària obligatòria amb un grup d'alumnes amb qui havia estat durant tota l'etapa i s'havia seguit una instrucció gramatical progressiva, des de les categories gramaticals fins a l'oració subordinada.</p> <p>La idea subjacent és que l'alumnat necessita un domini gramatical per poder ser competent en els àmbits escrits formals. Com es pot observar, en moltes de les activitats es demanen justificacions per tal que l'alumne pugui desenvolupar els seus raonaments gramaticals, que són els realment importants. L'activitat està presentada en nivells de complexitat creixent (tot i que no sempre els alumnes es van quedar en un nivell de dificultat), cosa que em va permetre establir uns indicadors del que sabien fer i del que no sabien fer.</p> <p>Estructurar les activitats sobre microrelats implica fer evident que la gramàtica està completament relacionada amb els textos i, de passada, incorporar una dosi de lectura, que sempre és benvinguda.</p>	
<p>Continguts centrals:</p> <p>Continguts gramaticals: categories gramaticals, estructura de sintagmes, subjecte i predicat, complements verbals, pronominalització, oracions subordinades...</p> <p>Reflexió gramatical</p>	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	*****

CONTROL FINAL ESO 2016- GRAMÀTICA LLENGUA CATALANA

Nom i cognoms:

Curs:

Nivell 1

Activitat 1: Completa la graella següent amb una paraula de cada categoria gramatical extreta del microrelat *Matrimoni*.

MATRIMONI de Sònia Sureda

La nit esclata contra els vidres del menjador de casa seva. La parella sopa en silenci. L'home sent que aquest matrimoni el fastigueja. La dona somia amb una vida sense ell, a quilòmetres lluny d'aquesta rutina abominable. Es miren de reüll: on hi havia una piga ara hi veuen una berruga.

Determinant		Adverbi	
Nom		Adjectiu	
Preposició		Pronom	
Conjunció		Verb	

Activitat 2: Explica com has identificat l'adverbi.	Activitat 3: Explica què és una locució i posa algun exemple extret del microrelat.

Nivell 2

Activitat 4: Indica quin és el subjecte dels tres verbs subratllats en aquest microrelat i explica com ho has sabut:

MATRIMONI de Sònia Sureda

La nit esclata contra els vidres del menjador de casa seva. La parella sopa en silenci. L'home sent que aquest matrimoni el fastigueja. La dona somia amb una vida sense ell, a quilòmetres lluny d'aquesta rutina abominable. Es miren de reüll: on hi havia una piga ara hi veuen una berruga.

Nivell 3

Activitat 5: Indica el tipus de sintagma i la funció gramatical dels 5 sintagmes subratllats al text:

SENILITAT de Joaquim Carbó

Assegut a taula, evoca el dinou de juliol de 1969 en què la televisió els va oferir la imatge dels astronautes que trepitjaven la lluna per primer cop. La família també es disposava a sopar, com ara. S'admira de tenir tan bona memòria: van menjar verdura bullida, una truita a la francesa i melmelada de taronja. De sobte, la mirada se li enfosqueix i els ulls escorcollen les estovalles, buscant ajuda. D'entre les nombroses taques que les adornen, no en pot destriar cap que li recordi què va menjar ahir, ara fa vint-i-quatre hores.

Fragment	Sintagma	Funció sintàctica
<u>el dinou de juliol de 1969</u>		
<u>per primer cop</u>		
<u>de tenir tan bona memòria</u>		
<u>bullida</u>		
<u>la mirada</u>		

Activitat 6: Reescriu els fragments del microrelat *Joc* tot substituint els pronoms febles pels seus antecedents. No pots fer servir pronoms forts:

EL JOC de Rosana Alonso

La nena col·loca les nines assegudes a terra al seu davant. Sa mare treu el cap amb el nadó en braços i hi recorda [...] que és hora de berenar. La nena parla amb les nines, els pregunta [...] si han fet bondat i si ja han acabat els deures. Calla i observa amb deteniment la nina petita i flonja dels ulls blaus, la que duu la pipa als llavis. L'agafa i la llença [...] a terra amb totes les seves forces. S'empassa el crit que li puja a la boca i deixa anar un gruny animal. L'emprèn a mastegots amb la resta de les nines, esbufega i es mira al mirall: té els ulls molt negres i la cara vermella. Sent la mare que la crida [...] per berenar. Recull les nines i les desa [...] al llit; els endreça la roba i les pentina. "Porteu-vos bé", murmura abans de sortir. Després s'acosta a la cuina, acarona el cap del nadó i pren el pa amb xocolata amb el seu millor somriure.

Nivell 4

Activitat 7: Completa les preguntes següents sobre el text amb els pronoms febles que correspongui:

a. On col·loca les nines la nena?	col·loca assegudes a terra.
b. La nena parla amb les nines?	Sí, parla.
c. La nena ha deixat anar un gruny animal?	Sí,ha deixat anar
d. Creus que berenarà pa amb xocolata?	

Nivell 5

Activitat 8: Completa les preguntes següents amb els pronoms febles que correspongui:

- La mare recorda a la nena que és l'hora de berenar?
Sí, recorda.
- Hi ha una nena que duu la pipa als llavis?
Sí, n'hi ha una queduu.
- La nena es mira al mirall?
Sí,mira després dels mastegots.
- Oi que la nena té els ulls molt negres?
Sí, ellaté.

Nivell 6

Activitat 9: Llegeix el text microrelat *Per l'adreçador*, **encercla** tots els pronoms relatius que hi trobis, **enquadra** totes les conjuncions i locucions conjuntives i, finalment, explica com els has identificat.

PER L'ADREÇADOR Maurici Capdet

Encara no havia nascut i la seva mare ja l'havia dut a un fotimer de manifestacions a favor dels drets socials i contra les retallades de l'estat del benestar. Quan era a casa, des de dins l'úter sentia cada dia les notícies que li pintaven un futur cada dia més negre. Sabedor que no es podia fer enrere va decidir que a l'hora de néixer mostraria la seva disconformitat amb el món que li tocaria viure. Així, es va preparar a consciència per néixer de cul.

No li va sortir bé. El sistema no va dubtar ni un instant a acabar d'arrel amb la seva rebel·lió fent-li una cesària a la mare.

JUSTIFICACIÓ:

CONTROL FINAL ESO 2016- GRAMÀTICA LLENGUA CATALANA

Nivell 7

Activitat 9: Torna a escriure aquest microrelat dues vegades, tot afegint-hi dos complements del nom explicatius la primera vegada, i dos complements especificatius, la segona.

RANCÚNIA de Jordi Masó Rahola

Van entregar-me l'urna amb les cendres del pare. Ell volia descansar al cim nevat d'una muntanya. Vaig buidar-la al mar.

Microrelat amb dos complements explicatius (subratlla'ls)	Microrelat amb dos complements especificatius (subratlla'ls)

Activitat 10: Què és una aposició? N'has fet servir alguna en l'exercici anterior? Quina?

Nivell 8

Activitat 11: Subratlla tres oracions subordinades del text següent. Copia-les a la graella que hi ha a sota i fes el que s'hi indica:

A CADASCÚ EL QUE SIGUI SEU de Joaquim Carbó

El pacient ja feia vida normal quan el van informar de la necessitat d'una nova intervenció del tot imprescindible per poder recuperar un petit instrument que la infermera, un pèl despistada, havia oblidat en algun racó del budellam. L'eina era un obsequi d'un famós Nobel a l'hospital. L'home s'hi negà, però el jutge, que era un fanàtic del dret de propietat, va actuar en conseqüència. L'anècdota pot semblar trista perquè l'ex-malalt va tenir la pega de deixar-hi la pell. Però, en canvi, li va correspondre la glòria de fer jurisprudència.

Oració subordinada	Nexe	Tipus d'oració	Funció de la subordinada

CONTROL FINAL ESO 2016- GRAMÀTICA LLENGUA CATALANA

Activitat 12: Indica quin tipus d'oració subordinada i quina funció sintàctica desenvolupen les quatre oracions subratllades al microrelat següent:

EL MAL MENOR Joaquim Carbó

Feia anys que sabia que no era fill dels seus pares [OS.....->.....]: algú, a la clínica, l'havia canviat de bressol sense mala fe. Era ben conscient que, de no ser per aquell error, hauria viscut ric i rodejat de comoditats fins avui [OS.....->.....], en què les empreses dels seus pares de debò havien fet fallida: ho deia el diari. En reflexionar-hi, va pensar que encara havia estat de sort [OS.....->.....] ja que, en aquests moments, potser hauria estat tan feble com aquell que havia ocupat el seu lloc [OS.....->.....] i que, incapaç de fer front a la misèria, s'acabava de disparar un tret al cor.

Nivell 9

Activitat 13: En un dels casos que has treballat en el text anterior s'ha produït una caiguda de preposició. En quin cas? Explica en què consisteix aquest fenomen?

Nivell 10

Activitat 14: Indica, en la graella, l'antecedent dels pronoms relatius destacats i la funció sintàctica que desenvolupen.

LA MALETA d'Eduard Ribera

Anava sempre molt ocupat, carretejant una maleta on [1] hi duia desenes, centenars de papers i documents que [2] acreditaven qui era ell, quina era la seva trajectòria, quin era el seu punt de sortida i on pretenia arribar. Un dia va extraviar la maleta i es va posar molt nerviós. Va pensar que allò era una tragèdia, que allò era la fi, la seva fi. Va denunciar-ho a la policia, va resar, va donar veus pels barris més baixos de la ciutat, va trucar a la seva mare, però la maleta no va aparèixer. Ara se'l veu passejar sovint amb les mans a les butxaques, feliç, amb una riulla d'orella a orella, com si finalment s'hagués tret un gran pes de sobre.

EL LLEÓ de David Vila i Ros

En el precís instant en què [4] el lleó és a punt d'atrapar-lo, li sona el despertador. L'excursionista obre els ulls i, encara esbufegant, s'aixeca d'una revolada i llança enfurismat l'aparell fora de la tenda. I ho fa amb tanta punteria que el despertador s'estavella al cap d'un lleó que [5] es passeja pel voltant i que [5], enrabiàt, salta sobre la tenda, l'esberla, veu l'excursionista, fa un salt cap a ell, l'home intenta fugir i, aleshores, en el precís instant en què el lleó és a punt d'atrapar-lo...

CONTROL FINAL ESO 2016- GRAMÀTICA LLENGUA CATALANA

Número	Pronom	Antecedent	Funció sintàctica
1	ON		
2	QUE		
3	EN QUÈ		
4	QUE		
5	QUE		

Nivell 11

Activitat 15: Reescriu les dues oracions subratllades en els microrelats de l'exercici anterior tot fent servir un pronom relatiu diferent però equivalent.

Activitat 16: En una de les cinc subordinades adjectives dels textos de l'exercici 14, hi ha un pleonasme. Quin? Explica en què consisteix aquest fenomen.

Tots els textos utilitzats en aquest control pertanyen al bloc *La bona confitura*, un bloc especialitzat en microrelats en català.

Sageta 12: Control final de coneixements lingüístics 3r d'ESO

Curs:	3r d'ESO
<p>Competències que contribueix a desenvolupar:</p> <p>Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.</p> <p>Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.</p> <p>Competència 2 (Àmbit personal i social). Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.</p>	
<p>Descripció del context:</p> <p>Tal com indica el títol de l'activitat, aquest control intenta detectar fins a quin punt els alumnes han incorporat les regles ortogràfiques i les normes gramaticals en les seves rutines d'escriptura.</p> <p>El control està format majoritàriament amb activitats que parteixen d'errors comuns en les activitats d'expressió escrita dels propis alumnes. S'intenta forçar aquesta metacognició amb petits recursos com el que apareix en l'exercici 1, en el qual es combinen paraules ben escrites amb d'altres amb errades, tot reproduint el que succeeix en situacions de revisió autèntiques.</p> <p>Tal com passa en la sageta 11, aquest control se centra en la gramàtica però el seu pes en el global de la qualificació és relatiu, atès que pondera amb totes les activitats comunicatives.</p>	
<p>Continguts centrals:</p> <p>Ortografia</p> <p>Gramàtica</p> <p>Reflexió gramatical</p>	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	****

CONTROL FINAL DE CONEIXEMENTS LINGÜÍSTICS
3r d'ESO

Nom i cognoms:

Nota de competència ortogràfica(exercicis 1, 2 i 3):

Nota de competència gramatical (exercicis 4, 5, 6 i 7):

Exercici 1: De les 10 paraules que apareixen a continuació, n'hi ha 8 d'incorrectes. Corregeix-les i explica quina norma ortogràfica ha infringit el teu company@[5 punts]:

ORIGINAL	CORRECTA	NORMA ORTOGRÀFICA
presó		
coneixer		
perque		
hauriem		
cuan		
desitgi		
començi		
l'intriga		
ilegals		
plà		

Exercici 2: En els quatre fragments següents, apareixen paraules o expressions que no són pròpies de la llengua catalana. Torna-les a escriure en català correcte[2 punts]:

ORIGINAL	CORRECTA
I quan es dóna compte del que ha fet, intenta arreglar-ho per altres bandes.	
Crec que m'hauria arrepentit tota la vida del que m'havia passat.	
I ell ha tingut que pagar les conseqüències de tot plegat.	
Jo m'he liat molt amb tants personatges.	

Exercici 3: Als fragments següents, hi ha un error morfològic molt greu a cada un. Corregeix-los i intenta explicar amb les teves paraules el sentit de les teves correccions.[3 punts]

a) És llavors quan el comte decideix salvar-la ja que ell mateix la enverinat*.

b) Intentaria buscar-los perquè hem demanessin perdó*.

Exercici 4: Al fragment següent apareix tres cops la paraula "a". Només n'hi ha una de correcta. Torna a escriure el fragment de manera que sigui correcte [1 punt]:

El comte a arribat a matar de forma indirecta a diverses persones. *

Exercici 5: Observa què han escrit els teus companys[1 punt]:

*...per castigar al teu pare... **

*...jo no hauria matat a ningú... **

*...ja no té a la seva nòvia... **

Haurien d'haver escrit:

...per castigar el seu pare...

...ja no hauria matat ningú...

... ja no té la seva nòvia...

Explica amb raonaments gramaticals per què són incorrectes les solucions ofertes pels teus companys.

Exercici 6: En els dos fragments següents s'han emprat malament els pronoms febles. Escriu el fragment de manera correcta i explica la raó dels teus canvis[2 punts]:

a) A Morrel pare, el fa pagar el deute.

b) perquè la venjança cap a Villefort se'l hi ha anat de les mans

Exercici 7: Resoleu les oracions següents seguint l'exemple proposat, tot reescrivint l'oració un cop per cada complement que es pugui substituir [6 punts]:

Ex.: En Pere soluciona tots els problemes a les nenes

Subj CD→ELS CI→ELS

El Pere els soluciona tots a les nenes

El Pere els soluciona tots els problemes

a) Set de cada deu catalans prohibirien el hijab a l'aula

b) El consum de bosses de plàstic a Catalunya baixa un 30% en 2 anys.

c) Els empresaris retreuen al PP la seva oposició a l'ajust.

Sageta 13: Els donuts

Curs:	1r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 1. Obtenir informació, interpretar i valorar el contingut de textos escrits de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació i acadèmics per comprendre'ls. Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística.	
Descripció del context: Aquesta activitat es va preparar en mitja hora per sobreviure a una classe de guàrdia de Ciències experimentals per a la qual el professor no va poder deixar feina. Coneixedor de la dinàmica del grup, em va semblar que calia donar-los una tasca versemblant, de manera que, mentre esmorzava, vaig veure aquesta notícia al diari, la vaig buscar en suport digital, vaig idear unes preguntes i la vaig vendre com una "activitat competencial de ciències experimentals". He de dir que la jugada em va sortir bé. Si és en aquestes sagetes és per aclamació popular perquè diria que és l'activitat més sol·licitada de les que tinc penjades a la xarxa.	
Continguts centrals: Comprensió lectora Expressió escrita	
Esforç metacognitiu	**
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	***

Activitat de competències lingüístiques

1r d'ESO

Nom de l'alumne/a:

Llegeix atentament la següent notícia i fes les activitats proposades

Panrico rectifica i torna a comercialitzar el dònut acabat de fer després de provar un any amb un model més higiènic però molt criticat

MAURICIO BERNAL (text adaptat)
BARCELONA

L'intent de rebel·lió va tenir lloc fa poc menys d'un any, quan els responsables de Panrico van anunciar que treien de circulació el que amb tota seguretat figura entre els seus productes més valorats, si no està directament encapçalant la llista: **el dònut fresc**. Els clients que feien de prendre una pasta acabada de fer una mena de cerimonial matutí van omplir de laments les barres de les cafeteries, alguns es van queixar directament a l'empresa i els més joves i amb eines d'expressió més a la moda van consignar el seu desengany als seus blocs. Si la creació d'un grup a Facebook és símptoma que una protesta té força, llavors la protesta contra Panrico en tenia. I no és a altra cosa que a la percepció del malestar popular que es deu la decisió de l'empresa de fer marxa enrere. Així és: després d'uns mesos d'absència, ha tornat el dònut fresc.

Dues campanyes

Un dels blocaires desencantats era Nacho Giral, que al maig va publicar una entrada resumint el que més o menys pensava tothom: no importava el contingut, i sí el continent. Panrico havia substituït la pasta fresca, acabada de passar pel forn, per una que servia embolicada en una caixa de plàstic, segons la publicitat per conservar els atributs del producte durant dies. Quatre, per ser exactes. «**Demandar un dònut al bar ha perdut tot el seu encant** – va escriure Giral–. **Haver d'obrir una caixa de plàstic li ha fet perdre el seu encant de brioix, i ara ha passat a ser un producte de supermercat**».

Giral és soci fundador i director d'Atrápalo, l'agència de viatges per Internet, i el seu bloc és alguna cosa més que una bitàcola anònima; entre la llarga dotzena de respostes que va rebre n'hi va

haver una que el va convidar a sumar-se al grup de Facebook batejat amb el nom següent: *¡Pels donuts de sempre... sense plàstic!*, a més a més de comentaris que desmentien categoricament l'argument de l'empresa que amb plàstic o sense plàstic els donuts tenien el mateix gust. A *La vida és una merda i a sobre et mors*, un bloc que presumeix de pessimisme, l'autor no només lamentava la pèrdua («**corren mals temps**»), «**no té el mateix gust**»), sinó que proposava la seva pròpia campanya per tornar a la pasta de sempre: *¡¡Aquest no és el meu donut!!* Així, amb doble exclamació.

El malestar dels internautes era un reflex del que estava passant al carrer, cosa que un portaveu de l'empresa, ara, després de la rectificació, ha definit d'aquesta manera: «**El client de cafeteria estava perdent el sentiment**». Perquè, per descomptat, la clau és emocional. La majoria dels que van tenir un moment per parlar o escriure i criticar el nou donut es van tornar insòlitàment sentimentals, i van considerar que a més a més de desposseir-los d'un hàbit els estaven prenent un patrimoni, un brioix que involucrava records i la imatge d'una mare preparant el berenar escolar. «**La companyia ha reaccionat per donar satisfacció a tots els seus públics, entre ells el consumidor d'impuls, el de sempre, que té uns hàbits i no vol modificar-los**».

Un costum
Les peripècies del donut han durat una mica menys de 12 mesos i han retratat els delicats fils en què es fonamenta el costum: la gent no volia un donut més higiènic, més aïllat dels fums del bar, i de la pols, menys exposat a les mans brutes del cambrer: la gent volia el donut de sempre. Ha quedat en entredit, a més a més, el bon olfacte de la companyia per anticipar-se als seus clients; aquest intent d'insurrecció l'haurien pogut sospitar. Nacho Giral va rebre un correu electrònic al gener. De Panrico. «**Havien llegit el meu bloc, em consta que són una empresa molt activa i els havia arribat el post**». El van informar que tornava a circular el donut fresc. L'empresa havia invertit 35 milions d'euros a produir i donar a conèixer la nova línia de pastes, i no retirava les noves –embolicades, quatre dies fresques– dels prestatges, però sí que ressuscitava les velles. «**Em va semblar molt honorós que rectificuessin**», diu Giral, que va decidir penjar una entrada sobre l'assumpte. Va tornar a criticar («**El producte pot ser el mateix, però l'experiència de consum és totalment diferent; és com prendre's un vi gran reserva en got de plàstic**») i va acabar escrivint: «**Tornaré aviat als meus donuts matinals**». El que farà probablement tota la legió d'insurrectes.

ACTIVITATS

1. Resumeix en unes cinc línies els fets principals que exposa aquesta notícia.
2. Explica detalladament el paper que va tenir en Nacho Giral en la decisió final de Panrico.
3. T'agraden els dònuts? Què és el que més t'agrada o el que més te'n desagrada? Justifica la teva resposta.

4. Escriu una carta, d'unes 10 línies aproximadament, dirigida a una empresa d'alimentació per tal que canviïn algun dels seus productes o alguna de les formes de presentació dels seus productes. Pensa que les teves raons hauran de ser convincents.

Sageta 14: Els pronoms febles

Curs:	Internivells
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal.	
Descripció del context: Aquest document no és pròpiament una activitat sinó un recull d'exercicis sobre pronoms febles que utilitzo en les classes de didàctica de la llengua per mostrar com un mateix contingut es pot treballar de diverses maneres amb objectius diferents. Esquemàticament, les primeres activitats són més automatitzades i les últimes impliquen uns nivells de reflexió gramatical més profund. Si el català fos una llengua on la intuïció dels parlants a l'hora de pronominalitzar funcionés, els primers exercicis pràcticament serien innecessaris, però com que no és així, cal tenir-los presents. La transposició didàctica d'un contingut pot donar lloc a materials didàctics ben diferenciats. No es tracta d'assenyalar exercicis millors o pitjors sinó de tenir clar, en tot moment, el context i els objectius d'aprenentatge.	
Continguts centrals: Els pronoms febles La transposició didàctica	
Esforç metacognitiu	***
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	***

ACTIVITATS SOBRE PRONOMS FEBLES I COHESIÓ TEXTUAL

1. Reescriu aquestes frases substituint els sintagmes subratllats pels pronoms LI, ELS, -LI, -LOS o 'LS.

- a) Portarem aigua als treballadors.
- b) Renta la roba als convidats.
- c) Ensenyaràs el pis a la veïna?

2. Torna a escriure les oracions substituint els elements subratllats per pronoms febles:

- a) En Jaume va agafar les tisores i va tallar el vestit amb les tisores.
- b) És fill de Campos i viu a Campos.
- c) He repassat els apunts i he vist que faltaven coses en els apunts.

3. Completa les preguntes següents amb els pronoms febles que correspongui:

- a. On col·loca les nines la nena?col·loca assegudes a terra.
- b. La nena parla amb les nines? Sí, parla.
- c. La nena ha deixat anar un gruny animal? Sí,ha deixat anar

4. Digues quina funció fa el complement del verb subratllat, substitueix-lo pel pronom que correspongui i reescriu l'oració.

- a) La planxadora ha acabat el midó.
- b) La Maria porta les gallines al galliner.
- c) Ja s'acostumarà al fred.

5. Reescriu els fragments del microrelat *Joc* tot substituint els pronoms febles pels seus antecedents. No pots fer servir pronoms forts:

EL JOC de Rosana Alonso

La nena col·loca les nines assegudes a terra al seu davant. Sa mare treu el cap amb el nadó en braços i **li** recorda [.....] que és hora de berenar. La nena parla amb les nines, **els** pregunta [.....] si han fet bondat i si ja han acabat els deures. Calla i observa amb deteniment la nina

Màster de formació per a professors d'ensenyament secundari (especialitat llengua catalana i literatura)

petita i flonja dels ulls blaus, la que duu la pipa als llavis. L'agafa i la llença [.....] a terra amb totes les seves forces. S'empassa el crit que li puja a la boca i deixa anar un gruny animal. L'emprèn a mastegots amb la resta de les nines, esbufega i es mira al mirall: té els ulls molt negres i la cara vermella. Sent la mare que la crida [.....] per berenar. Recull les nines i les desa [.....] al llit; els endreça la roba i les pentina. "Porteu-vos bé", murmura abans de sortir. Després s'acosta a la cuina, acarona el cap del nadó i pren el pa amb xocolata amb el seu millor somriure.

6. Esmena els errors de normativa que apareixen als següents fragments, extrets de l'últim control que hem dut a terme.

- a) Carles i Lara són una parella que viuen a Barcelona. Els hi succeeix una desgràcia.
- b) Ell s'en adona que no és Aixa.
- c) El primer dia el Tarik no es va adonar i va tenir entre els seus braços a la Mina, però el segon dia es va adonar i li va preguntar per l'Aixa, ella no s'ho volia dir però al final ho va fer...

7. En aquest fragment de redacció hi ha diversos elements que s'hi repeteixen de manera innecessària. Reescriu-lo evitant aquestes repeticions amb el recurs de cohesió que et sembli més adequat.

Carrer blau

<p>Madrid fins a França. Com que aquesta és una carretera molt transitada se sent <u>a la carretera</u> molt de soroll durant totes les hores del dia i de la nit. Entre la platja i <u>la carretera</u> hi ha la via del tren. Quan <u>el tren</u> passa, des de casa, podem notar la seva vibració. Malgrat aquests dos inconvenients, sorolls i vibració, viure en aquest carrer és molt agradable ja que, des de la finestra, es pot observar el mar Mediterrani. A la nit podem sentir la remor <u>del mar</u> i, segons la intensitat del <u>so</u>, podem deduir si està embravit o està calmat.</p>	
---	--

Sageta 15: Reflexió ortogràfica

Curs:	1r d'ESO
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 5. Escriure textos de tipologia diversa i en diferents formats i suports amb adequació, coherència, cohesió i correcció lingüística. Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. Competència 2.(Àmbit personal i social) Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.	
Descripció del context: Aquest exemple d'activitat de reflexió ortogràfica és fàcilment replicable en qualsevol context perquè simplement es basa en la recopilació d'una sèrie d'errors greus en una activitat comunicativa i l'aplicació de la consigna: corregeix i explica perquè ho has escrit d'aquesta manera. En aquest cas, com en molts altres d'aquestes Sagues, se li va donar la categoria d'examen per activar la motivació extrínseca de l'alumnat (amb un èxit prou remarcable). A més a més, es van agrupar els alumnes per parelles heterogènies (en un cistell es va posar el nom de la meitat més competent i en un altre de la meitat menys competent; l'atzar va decidir les parelles que farien el control). Només disposava de bolígraf l'alumne menys competent (a priori).	
Continguts centrals: Regles ortogràfiques Reescriptura	
Esforç metacognitiu	****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	***

Activitat avaluable de reflexió ortogràfica 1r d'ESO

Nom de l'alumne/a:

Expressions mal escrites	Escriuiu la raó ortogràfica per la qual s'escriu d'una determinada manera o si s'ha de recordar de memòria .	Reescriu el text ben escrit
El seu carrer és prohibit per el (1) rei.	1	
I va pasar(2) per l'últim(3) poble on la reina avia(4) mort.	2	
	3	
	4	
Hi havia una vegada una princesa molt guapa que estimaba (5) un criat, el rey(6) es va enterar(7).	5	
	6	
	7	
Un noi volia casarse(8) amb una prinsesa(9) però tenia que(10) arrencar tres pels(11) de la barba del dimoni.	8	
	9	
	10	
	11	
Estava pensan (12) en la princesa que a mort(13) i de rrepent(14) un mal terrible m'ha despertat.	12	
	13	
	14	

<u>Cuan</u> (15) la dona li va arrencar els tres pèls, el jove <u>s'en anar</u> (16).	15		
	16		
...perque(17) s'abia (18) que allò era impossible”	17		
	18		
Quan va <u>arribar</u> (19) a l'infern, va trucar a la porta i va a obrir una dona molt <u>lletga</u> (20).	19		
	20		
Quan arribà a <u>l'altre</u> (21) banda del riu...	21		
El rei <u>senanà</u> (22) i ja no <u>torna</u> (23) <u>mes</u> (24) <u>d'alla</u> (25).	22		
	23		
	24		
	25		

Sageta 16: Portafolis ortogràfic

Curs:	Internivells
Competències que contribueix a desenvolupar: Competència 6. Revisar i corregir el text per millorar-lo, i tenir cura de la seva presentació formal. Competència 2.(Àmbit personal i social) Conèixer i posar en pràctica estratègies i hàbits que intervenen en el propi aprenentatge.	
Descripció del context: Tal com vaig exposar en la sageta nou, la voluntat d'utilitzar eines de reflexió sobre les errades ha estat constant al llarg de la meua carrera i soc conscient que les fan servir un gran nombre de professors, espero que amb més èxit que jo mateix. El principal problema d'aquesta mena d'instruments és que demanen un gran seguiment per part del professorat i una autonomia relativa de l'alumnat, de manera que a mi m'han funcionat amb alumnes prou autònoms i prou conscients com per anar-la fent servir de manera formativa. En alumnat amb més dificultats, no he estat capaç que repercutís en millores notables, però insisteixo que pot ser més a causa del meu tarannà dispers que del valor del propi procediment. He provat el mateix format en suport digital, però m'imagino que hauré de seguir rumiant-hi.	
Continguts centrals: Ortografia Reescriptura de textos	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	***

PORTAFOLIS ORTOGRÀFIC

En aquest quadern has d'anar recollint les **errades ortogràfiques** que et corregeixi en les activitats de llengua catalana: redaccions, dictats, exercicis diversos...

El procés que cal seguir és sempre el mateix. Primer hauràs d'anar a buscar l'apartat que correspon a casa errada. Després, hauràs d'especificar:

- a) Data
- b) La paraula tal com la vas escriure
- c) La paraula escrita correctament
- d) La norma ortogràfica que has infringit (en el cas que existeixi)

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir
2/11/2009	catala	català	S'accentua perquè és una paraula aguda acabada en vocal.

Trobareu la majoria de normes ortogràfiques a les activitats d'ortografia del llibre de text.

Nom de l'alumne/a:

Curs i grup:

IES CRISTÒFOL FERRER

1. ACCENTUACIÓ

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

2. ACCENT DIACRÍTIC

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

3. DIÈRESI

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

4. ERRORS EN VOCALS A/E, O/U

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

5. B/V

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

6. ERRORS EN LES S/Z/SS/C/Ç

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

7. G/J, X/IX, TX/IG

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

8. R/RR,

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

9. M/N/MP/NY

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

10. L·L

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

11. H/Ø

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

12. APOSTROFACIÓ /CONTRACCIÓ/GUIONS

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

13. INTERFERÈNCIES AMB EL CASTELLÀ

Data	Error	Error corregit	Norma que s'ha de complir

Sageta X: Títol

Curs:	
Competències que contribueix a desenvolupar:	
Descripció del context:	
Continguts centrals:	
Esforç metacognitiu	*****
Nivell de satisfacció personal amb la sageta	*****